

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

от
Министерския съвет на Република България

по
конституционно дело No 6 от 1998 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение на Конституционния съд от 12 март 1998 г. сме конституирани като заинтересувана страна по конституционно дело No 6 от 1998 г. и ни е предоставена възможност да представим писмено становище по делото.

В искането на Главния прокурор на Република България, допуснато за разглеждане по същество с посоченото определение, се твърди, че допълването на чл. 269, ал. 2, т. 3 от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК) с § 48 от Закона за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, обнародван в "Държавен вестник", бр. 64 от 1997 г. (ЗИД НПК) противоречи на Конституцията на Република България и на общопризнати норми на международното право.

Считаме, че искането на Главния прокурор на Република България е основателно.

Текстът на чл. 269, ал. 1, т. 3 от НПК след допълването му с § 48 от ЗИД НПК съдържа двусмислие и създава възможност за противоречиво тълкуване. От една страна текстът може да бъде тълкуван в смисъл, че когато защитата не е задължителна и защитникът не се яви в съдебно заседание, съдебното заседание не се отлага и се дава ход на делото. От друга страна текстът може да бъде тълкуван и в смисъл, че когато защитата не е задължителна и защитникът не се яви в съдебно заседание, той може да бъде заменен с друг независимо от това дали се накърнява правото на защита на подсъдимия.

Възприемането на едното или другото тълкуване според нас не би могло да промени извода, че **текстът на чл. 269, ал. 2, т. 3 от НПК след допълването му с § 48 от ЗИД НПК противоречи на чл. 30, ал. 4 от Конституцията на Република България**, съгласно който всеки има право на адвокатска защита от момента на задържането му или на привличането му като обвиняем. Нещо повече, **чл. 57, ал. 1 от Конституцията предвижда, че основните права на гражданите са неотменими**. Чл. 269, ал. 2, т. 3 от НПК в действащата редакция допуска в случаите, когато защитата не е задължителна, делото да бъде гледано в отсъствие на защитник (според първото възможно тълкуване) или делото да бъде гледано въпреки че се накърнява правото на защита на подсъдимия (според второто възможно тълкуване), независимо от волята на подсъдимия, което по същество означава, че **със закон се отнема основно конституционно право на гражданите**.

Основание за подобно отнемане на правото на адвокатска защита не би могло да се намери и в чл. 31, ал. 4 от Конституцията, който предвижда, че не се допускат ограничения на правата на обвиняемия, надхвърлящи необходимото за осъществяване на правосъдието, тъй като според нас този текст не би могъл да се отнася за правото на адвокатска защита. При това преценката относно съдържанието на израза “необходимото за осъществяване на правосъдието” следва да се направи, като се имат предвид и разпоредбите на чл. 121, ал. 1 и ал. 2 от Конституцията, съгласно които съдилищата осигуряват равенство и условия за състезателност на страните в съдебния процес, а производството по делата осигурява установяването на истината. В този смисъл чл. 269, ал. 2, т. 3 от НПК в действащата редакция поставя подсъдимия в неравноправно положение по отношение на обвинението, като същевременно ограничава и възможностите за установяване на истината.

По посочените съображения, както и с оглед доводите на Главния прокурор на Република България, подкрепяме искането за установяване на противоконституционността и несъответствието с общопризнатите норми на международното право на § 48 от Закона за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (ДВ, бр. 64 от 1997 г.).

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ

